

3. *From baggy trousers to camouflage with embroidery: modern ethno from Ukrainian fashion designers*, [online] Available at:< <http://espreso.tv>.> [Accessed 10 December 2016].
4. Vutashynskiy, T. '*Patterns of the development of ethnodesign*', [online] Available at:< <http://lib.iitta.gov.ua>> [Accessed 10 December 2016].
5. Kryvolapov, M. (2000). *Artistic criticism and problems of comprehension of artistic heritage. Mystetstvo Ukrainy [Ukrainian art]* 1nd ed. Kyiv: Spalakh.
6. Kara-Vasylieva, T. Chornomorets, A. (2005). *Ukrainian embroidery*. Kyiv: Lybid.
7. Nikolaieva, T. (2005). *Ukrainian costume. Hope for the Renaissance*. Kyiv: Dnipro.
8. Tymenko, V., and Sydorenko, V. (2007). *Professional design education: the theory and practice of wood processing*. Kyiv: Pedagogichna dumka.
9. Ukrainskiy, O. (2001). Ethnicity of Ukrainians. *Dyzain-osvita [Design education]*.

© Винокур О. М., 2018

УДК 7.036+687.016(44)

Михайлова Рада Дмитрівна
доктор мистецтвознавства, професор,
Київський Національний університет
технологій та дизайну
Київ, Україна
radami1818@gmail.com
Коропенко Маріанна Володимирівна
здобувач,
Київський національний університет
культури і мистецтв,
Київ, Україна
mari-ku@meta.ua

ТЕМА ТА ОБРАЗ В ДИЗАЙНЕРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕО ВОЗІАНОВА

Мета роботи – розглянути та проаналізувати творчу діяльність Тео (Федора) Возіанова як одного із провідних українських дизайнерів одягу; на прикладі подіумних колекцій, представлених ним на «Українських тижнях моди» (Ukrainian Fashion Week), виявити тематику, стилістику та образність його дизайнерської діяльності, простежити особливості її формування та еволюційно-трансформаційний рух. **Методологія дослідження** полягає у застосуванні комплексного аналізу матеріальних (одягу) та нематеріальних (ідейно-образних) засад творчого доробку Тео Возіанова. **Наукова новизна** роботи полягає у перегляді, впорядкуванні та систематизації фактів творчої біографії дизайнера щодо визначення значимості його діяльності у розвитку

української фешн-індустрії, сучасних процесів в українському дизайні одягу в цілому. **Висновки.** Підсумовано, що у колекціях Т. Возіанова присутня відпрацьована ним, індивідуальна, впізнавана стилістика та образність, що існує як бренд *vozianov*. Дизайнерську лінію Т. Возіанова відрізняє образність, створена поза канонами традиційної моди і поза її унормувань, яка постає у відповідних формах системи образ-імідж. Дизайн-ідеї Т. Возіанова мають філософське підґрунтя, яке впливає як на інтерпретації образів його колекцій, так і на обраний ним напрямок фешн-творчості. Звернення до теорії та живопису Казимира Малевича, піднесло проектну діяльність Т. Возіанова до надактуальної концептуальності, підтвердивши ідею мінімалізму, геометризму, лаконічності форм, які притаманні всім його колекціям і є запитаними в сучасній українській та європейській моді; Т. Возіанов переосмислив доробок К. Малевича не тільки через систему образів, а й як власний авторський творчий прийом, завдавши тим самим ідеї супрематизму сучасного імпульсу. Мистецькі пріоритети у дизайні Т. Возіанова визначають оригінальність його тем, новітньої стилістики та образності. Образно-тематичний підтекст творчості Т. Возіанова ґрунтується на інтелектуально-аналітичній основі та підсилюється креативністю творчої думки, що є невід'ємною складовою магістрального напрямку сучасного дизайну.

Ключові слова: дизайн, мистецтво, індустрія моди, тематика, образ, стиль, супрематизм, образно-тематичні засади, концептуальне бачення, творчий доробок.

Михайлова Рада Дмитрієвна, доктор искусствоведения, професор Киевский национальный университет технологий и дизайн, Киев, Украина

Коропенко Марианна Владимировна, соискатель, Киевский национальный университет культуры и искусств, Киев, Украина

Тема и образ в дизайнерской деятельности Тео Возианова

Цель работы – рассмотреть и проанализировать творческую деятельность Тео (Федора) Возианова как одного из ведущих украинских дизайнеров одежды; на примере подиумных коллекций, представленных им на «Украинских неделях моды» (Ukrainian Fashion Week), выявить тематику, стилистику и образность его дизайнерской деятельности, проследить особенности ее формирования и эволюционно-трансформационное движения. **Методология исследования** состоит в применении комплексного анализа материальных (одежда) и нематериальных (идейно-образных) основ творческих наработок Тео Возианова. **Научная новизна** работы состоит в пересмотре, упорядочении и систематизации фактов творческой биографии дизайнера относительно определения значимости его деятельности в развитии украинской фешн-индустрии, современных процессов в украинском дизайне одежды в целом. **Выводы.** Подитожено, что в коллекциях Т. Возианова присутствует отработанная им, индивидуальная, узнаваемая стилистика и образность, которая существует как бренд *vozianov*. Дизайнерскую линию Т. Возианова отличает образность, созданная за рамками канонів традиційної моди і за рамками її унормувань, которая предстает в соответственных формах

системы образ-имидж. Дизайн-идеи Т. Возианова имеют философский подтекст, который влияет как на интерпретации образов его коллекций, так и на избранное им направление фэшн-творчества. Обращение к теории и живописи Казимира Малевича, подняло проектную деятельность Т. Возианова до сверхактуальной концептуальности, подтвердив идеи минимализма, геометризма, лаконичности форм, которые присущи всем его коллекциям и являются востребованными в современной украинской и европейской моде; Т. Возианов переосмыслил наследие К. Малевича не только через систему образов, а и как собственный авторский творческий прием, задавши тем самым идею супрематизма современным импульсом. Приоритеты искусства в дизайне Т. Возианова определяют оригинальность его тем, новой стилистики и образности. Образно-тематический подтекст творчества Т. Возианова базируется на интеллектуально-аналитической основе и усиливается креативностью творческой мысли, что есть неотъемлемой составляющей магистрального направления современного дизайна.

Ключевые слова: дизайн, искусство, индустрия моды, тематика, образ, стиль, супрематизм, образно-тематические основы, концептуальное видение, творческое наследие.

Mykhailova Rada, Doctor of Art Criticism, Professor, Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv, Ukraine

Koropenko Marianna, postgraduate, Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine

Theme and image in Teo Vozianov's design activity

The purpose of the article is to consider and analyze the creative work of Teo (Fedor) Vozianov as one of the leading Ukrainian fashion designers through the example of catwalk collections which were presented by him at Ukrainian Fashion Week; to identify the theme, the stylistic and the imagery of his design activity; to trace the features of its formation and evolutionary-transformational movement. **The research methodology** consisted in the application of comprehensive analysis of material (clothing) and non-material (ideological and metaphorical) basis of Teo Vozianov's creative work. **The scientific novelty of the work** lies in re-examination, regularization and systematization of facts of the creative biography of the designer in order to reveal the importance of his creative activity in the development of Ukrainian fashion industry and modern trends in Ukrainian fashion design in general. **Conclusions.** It was concluded that Vozianov's collections demonstrate his individual, well-established and recognizable stylistic and imagery, which represent *Vozianov* brand. T. Vozianov's fashion line is characterized by the imagery which was created beyond the canonical scopes of traditional fashion and beyond the scopes of its norms, which appears in the forms of the 'character-image' system. T. Vozianov's design ideas have a philosophical overtone that affects both the interpretation of images of his collections and the fashion-art direction chosen by him. Interest in the theory and in Kazimir Malevich's creativity brought T. Vozianov's project activity to cutting-edge conceptuality, establishing the ideas of minimalism, geometrism, laconism of the forms which are inherent to all of his

collections and enjoy great popularity in modern Ukrainian and European fashion. T. Vozianov rethought K. Malevich's work not only through the image system but also as his own creative technique, giving modern impetus to the idea of suprematism. Artistic priorities in T. Vozianov's design determine the originality of his themes, modern stylistic and imagery. The image and theme overtone of T. Vozianov's creativity has intellectual and analytical basis and is reinforced by the power of his creative thought, which is an integral part of the main direction of modern design.

Key words: design, art, fashion industry, theme, image, style, suprematism, image and theme basis, conceptual vision, creative work.

Вступ. Пошук творчого конкурентоспроможного потенціалу українського модельного бізнесу, розпочатий у 1997 р. проектом показів прет-а-порте (prêt-à-porter) «Український тиждень моди» (Ukrainian Fashion Week), зробив всесвітньо відомими імена багатьох українських дизайнерів, продемонструвавши їх можливості у різній стилістиці, індивідуальності творчих почерків, винайденні нових форм у проектуванні колекцій [14].

Помітне місце в українському модельному бізнесі у конкурентних творчих змаганнях виборів дизайнер Тео (Федір) Возіанов, перший виступ якого відбувся саме на Українському тижні моди у 1998 р. Він приніс дизайнеру вищі відзнаки у номінаціях «краще шоу» та «кращий дизайнер жіночого одягу» всеукраїнської премії «Best Fashion Awards». Цей успіх закріпила розробка у тому ж 1998 р. власного бренду – марки жіночого дизайнерського одягу, взуття та аксесуарів «voziaov» [5], яка невдовзі була визнана як одна із найкращих в Україні за критеріями новаторства, емоційності, виразності [4]. З 2006 р. дизайнер постійно виступає на світових показах модного одягу в Гонконзі, Мілані (White), Парижі (Tranoi), що є показником стабільного лідерства в українському та європейському фешн-бізнесі. На початку лютого 2017 р. Т. Возіанов вкотре був удостоєний звання «Кращий дизайнер» на церемонії Mercedes-Benz Fashion Prize за колекцію осінь-зима 2017–2018. Показана у галереї «АртПРИЧАЛ», ця робота не лише зацікавила оригінальністю дизайн-ідей, а й завдяки тематичному ряду та образному рішенню примусила громадськість замислитися над серйозними соціальними проблемами.

Попри досить значний розголос щодо подіумних показів Тео Возіанова, його дизайнерська діяльність – творчі ідеї, методи роботи, не є предметом постійного наукового розгляду. Серед публікацій, присвячених творчості дизайнера, більшість складають короткі нариси та інтерв'ю в журналах й інтернет виданнях. Єдиною науковою працею є стаття М. Коропенко, яка стосується історії його звернення до творчості Казимира Малевича [10]. Однак, зважаючи, що це не єдиний напрям діяльності дизайнера, він активно виступає і в інших, спонукає до більш широкого спектру мистецтвознавчого розгляду та потребує більш докладного мистецтвознавчого висвітлення.

Мета даної статті полягає у виокремленні індивідуальної концепції творчості Федора Возіанова з загального творчого простору українського

дизайну одягу, визначенні образно-тематичного напрямку його творчості як культурно-мистецького внеску у розвиток українського дизайну.

Завданням статті є вивчення створюваних Тео Возіановим модних колекцій одягу, напрямів творчої думки дизайнера як виразу його авторського почерку.

За свідченням самого Т. Возіанова, створенням одягу він цікавився з дитинства (10), хоча впродовж досить значного часу вважав своє захоплення лише хобі. Основною професією Т. Возіанова є іноземна філологія, однак потреба художнього самовираження через певні мистецькі форми, виявилася переможною. Близько тридцяти років він остаточно визначився у головному життєвому кредо і розпочав діяльність як дизайнер одягу [10]. Починаючи з 1998 р. стабільний успіх на показах та попит на вироби у одяговому бізнесі як в Україні, так і за кордоном, не лише укріпили впевненість у обраній справі, а й довели правильність такого рішення [3]. Міні колекції, які Т. Возіанов випускав у наступні роки, блискавично знаходили свою споживацьку аудиторію, «оперативна» робота із постійно змінною ситуацією на ринку, мали колосальну важливість. Будучи обов'язковою ланкою у справі становлення та бізнес-зростання, ця практика привела у 2007 р. до першого крупного замовлення. Воно надійшло від канадського замовника Halt Renfrew і відчинило Т. Возіанову двері до західного ринку.

У 2008 р. Т. Возіанов отримав пропозицію, яка стала знаковою та етапною у його творчому житті. Його знайомий, професор кафедри архітектурного проектування Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури (далі – НАОМА) Д. Антонюк, запропонував розробити колекцію, присвячену творчості Казимира Малевича, яку планувалося показати на відкритті пам'ятника всесвітньо відомому митцеві у Києві.

Для створення колекції Т. Возіанов звернувся до творчості видатного киянина, який став творцем «Чорного квадрата» – однієї з найзнаменитіших авангардних картин ХХ ст., одного із основоположників сучасного мистецтва. Аналізуючи та поступово відбираючи елементи, важливі для створення одягової колекції, Т. Возіанов виділив дві теми – тему часу, у якій спирався на часові, історичні умови як вимір, у якому жив та творив митець, та тему художнього спадку митця, тобто, саму творчість майстра. Відтак, візуалізоване у колекції Возіанова філософське осмислення часу та людського буття у ньому, розглядалося у контексті роздумів Малевича про мистецтво, творчість, способи мислення, ритми життя, висловлені ним понад сто років тому [12, с. 216–217]. Часову тему у колекції розвивали типізовані образи, які ніби відтворювали соціум початку ХХ ст., його типажі та прошарки. Це були сучасники Малевича, які оточували митця, створюючи «живильну» атмосферу його художнього мислення й творчого натхнення [1]. Розроблені Возіановим «вуличні», сільські та «урбаністичні» типажі – «матрос», «солдат», «робітник», «селянин», «льотчик-пілот», «сестра милосердя», «газетяр», «буржуа», «банкір», «панночка» є, по суті, соціальними типами свого часу, позначені архетиповою характерністю, представників суспільства «часів революції». Добре знайомі за

літературними та мистецькими творами, мемуарами, документами, вони були учасниками подій, їх рушійною силою, творцями і жертвами, водночас.

Т. Возіанов збудував модельний ряд колекції на переважанні білого та молочно-білого, в оздобленні – чорного та сірого, що підсилювало враження контрастів світлого і темного, раціональності та ірраціональності, сучасності і давності, перетворених на «пил часу». Обличчя моделей, вкриті білими, напівпрозорими масками, підсилювали ефект давності в дусі трансформації образів картин постсупрематичного періоду творчості Малевича [11]. Окрім історико-соціального аспекту колекції, її емоційним, чуттєвим сенсом стало цілеспрямоване використання певних видів тканин – шифону, шовка, вовни, котрі передавали специфіку асортименту тогочасної «матерії» як символічне відображення багатства й ницості. Характерним штрихом було також її натуральне походження. У такий спосіб дизайнер домігся «наближення» до реалій «часу Малевича»: збереження легкої зім'ятості тканин наче повертало у побут початку ХХ ст. століття, коли за відсутності у складі волокна штучних домішок, одяг був не таким щільним і ідеально напрасованим як з сучасних синтетичних або напівсинтетичних волокон.

Символічним змістом у колекції був наділений образ «дівчини в українському вбранні та супрематичному вінку», який «плакатно» підсумовував головну ідею колекції – творчість самого Казимира Малевича, митця-новатора. Впродовж показу модель дівчини в українському вбранні з супрематичним вінком перетворювалася на сучасну неоавангардну дівчину. У другому дефіле вона виходила у білій, мінімалістичній сукні з оздобленням у вигляді великого, чорного супрематичного хреста – композиційного центру костюма та кульмінаційної вершини всієї колекції. Така трансформація типажів моделей одягу «часів Малевича» у сучасний стиль додавала колекції смислової багатозначності, філософські-світоглядного поглиблення.

У другій частині показу інші моделі також виходили без верхнього одягу й аксесуарів початку минулого століття, і глядачам було представлено ті ж самі образи, але в аспекті сьогодення. Спільним, характерним фактором для моделей обох частин дефіле була наявність оздоблення і аксесуарів у стилі супрематизму.

Колекція, присвячена Казимиру Малевичу, була показана на Українських тижнях моди сезону весна-літо 2010. В інтерв'ю для інтернет видання *Elegant New York*, дизайнер уточнив послідовність згаданого показу: «...колекція складалася з двох частин. Перша частина – ряд історичних архетипів: солдат, матрос, робітник, селянин. Друга – той самий одяг, але злегка трансформований. Деякі аксесуари зникли і на подіумі виникав сучасний урбаністичний натопт. Колекцію було витримано в білих і молочних кольорах і вона виглядала «припиленою», що давало відчуття духу часу» (Рис. 1) [2].

Рис. 1 Моделі колекції сезону весна-літо 2010

Гучний успіх показу колекції та його розголос не стали для Т. Возіанова остаточним підсумком щодо роботи над темою. Через шість років він повернувся до Малевича, якого представив на новому рівні осмислення, з принципово іншим підходом та засобами його втілення. У колекції «Супрематизм 2.0», представленій у сезоні весна-літо 2016, тема авангарду була розкрита вже не шляхом «історіїзації», а шляхом формотворення, коли акцентом став стиль супрематизм, його філософія, втілена через творчі прийоми, методи, засоби та його реалізація через предметний ряд. Т. Возіанов звернувся до «чистої форми», геометричної «конструкції», «математизувавши» крій, домігшись «опредмечення» форми. Прямим «цитуванням» Малевича виглядав суцільний, глибокий чорний колір тканини, суголосний знаменитому «Чорному квадрату», який графічно-живописно набрав образної всезагальності, хоча присутніми були і додаткові кольори – білий, бежевий, світло-коричневий, темно-червоний.

Головну роль у новій колекції відігравали знакові у творчості Малевича плоскі геометричні фігури – квадрат, хрест, коло. Розташовані вздовж подіумної доріжки на білих планшетах заввишки середнього людського зросту, викладені з тканини розміром 140x140 см, ці «картини-знаки» перед показом виглядали як антураж в стилі творів Малевича. Отож, неочікувано знятий з невидимих цвяшків планшету і одягнутий на дівчину-модель «чорний квадрат» виявився...сукнею – актуальною, конструктивною, логічно змодельованою та відверто авангардною. Слідом за квадратом, таку ж трансформацію продемонстрували і інші «картини» з планшетів. Їхня спрощена конструкція подекуди зводилася до прорізів для рук на геометричній основі, яка, після того як облягала фігуру моделі, закріплювалася за допомогою мало помітних застібок і утворювала стильну мінімалістичну туніку або жилетку [6] Отже, завдяки дизайнерській думці, впізнавані за картинами Малевича геометричні фігури, огортаючи людське тіло, перетворювалися на об'ємний одяг: питома, супрематична картина Малевича, як і бажав художник, «переходила» із духовного світу у матеріальний і ставала предметом щоденного вжитку.

Показ Т. Возіанова продемонстрував супрематизм Малевича у дії. Відтак, публіка взяла участь у високого рівня фешн-перформансі, до цього небаченому в українському модному просторі. Резонанс презентації проекту «Супрематизм 2.0» надалі спонукав Т. Возіанова до створення міні-шоу для тематичного показу трьох основних моделей колекції. Вони неодноразово демонструвалися у різних шоу, в тому числі на міжнародній науковій конференції у жовтні 2016 р. у Києві до сторіччя художника: «Казимир Малевич: київський аспект» в НАОМА. Показ супроводжував лекцію професора Д. Антонюка, у якій доповідач наголосив на впливі творчості К. Малевича на сучасну архітектуру і дизайн (Рис. 2), [9].

Рис. 2 Моделі колекції «Супрематизм 2.0» сезону весна-літо 2016

Актуальність геометричних форм у сучасному дизайні проявила себе як провідна лінія й у наступній колекції Т. Возіанова сезону осінь-зима 2016–2017 «Кругова порука». Попри те, що геометрія залишалася основою творчого стилю, у цій колекції дизайнер вийшов із вже сталого для нього тренду, пов'язаного із темою Малевича. Він перейшов на інший рівень осмислення тематики кола, яке на цей раз мало для нього філософський підтекст «кола життя». Про це свідчать роздуми Т. Возіанова в журналістському інтерв'ю, у якому дещо іронічно дизайнер зазначив: «Циклічність сезонів, групова порука дизайнерів в їх невірності вчорашньому дню, круглі цифри на цінниках і, нарешті, порочне коло консюмеризму – без цієї геометричної фігури мода просто неможлива» [7].

Як й інші творчі задуми Возіанова, дана колекція була представлена у вигляді міні-вистави, у якій розкладені на площині різного розміру кола з тканини на очах у глядачів перетворилися на спідницю, блузу, жилет, капелюх (Рис. 3).

Рис. 3 Модель колекції «Кругова порука» сезону осінь-зима 2016-2017

Варто однак зазначити, що схильність до геометризму, лаконічність форм, стриманість кольорів, які нині визнаються як авторські риси Т. Возіанова, були притаманні і для його ранніх колекцій. Так, у 2010 р. це VOZIANOV FW 2011/2012 – мінімалістична за основною лінією колекція з переважанням чорного, сірого, білого, лососевого, а у наступному році – VOZIANOV F/W 2012–2013 – ще одна, побудована на кольорах чорного, сірого, білого, бежевого, неяскравого жовтого, світлого червоного, рожево-теракотового. Ознакою першої було те, що вона орієнтована на еталон юної моделі, дівчинки-підлітка, якій личить чиста геометрія форми у вигляді трапеції, квадрата, паралелепіпеда, які утримують свою геометричну цілісність у формі сукні, юбки, пальта; друга колекція зорієнтована на більш «дорослу» жінку: вона переважно побудована на силуеті, який називають «пісочний годинник» і має своєрідне вирішення теми через градацію бганок. У 2012–2014 рр. на показах моди були представлені ще дві концептуально близькі одна одній колекції, які демонстрували прості, невимушені, легкі, елегантні моделі у неширокій гамі кольорів. Колекція VOZIANOV. BARBARUS. AW 13/14, яка пропонувала одяг на осінь та зиму, поверталася до чорно-білого та неяскравого червоного, але із більш складними строгими формами. Колекція весна-літо 2013 р. щодо підходу мала інший кут зору – явний ухил у урбаністичну ретроспекцію початку ХХ ст. На показах 2015 р. VOZIANOV.SS16 – біле, чорне, холодний червоний, теракота надали емоційного забарвлення формам пальто та довгого жилету з круглими полами, що надалі у різних варіантах увійшли у ансамблі всіх наступних колекцій дизайнера.

Колекція весна-літо 2017 із двоїстою назвою «Wantit», що можна розуміти, як «Хочу це» (Wantit) або «Розшукується» (Wanted), тяжіє до історії початкового етапу формування держави США, що передають її жіночі образи. Широкополі капелюхи та аплікації у вигляді пістолетів спрямовують тематику проектних типажів колекції до характерних в Америці ковбоїв, шерифів, шукачів пригод, переселенців з Європи, Латинської Америки, Африки [8]. Про це нагадують лаконічні широкі блузи та жакети, овалоподібні силуети, прямі та трапецієподібні брюки, шорти, спідниці, сукні. Панівними кольорами колекції є доволі сталі у Возіанова чорний та білий, однак у даному випадку акцентовані тканинами в клітинку та «ударами» яскравих кольорів, наприклад, джинсово-блакитного взуття. Капелюхи із широкими полями, одягнуті з нахилом вперед донизу, закриваючи обличчя моделей, нівелювали ідентичність особистості, підкреслюючи «безликість» героїв побутової історії Америки (Рис. 4), [13, с.252].

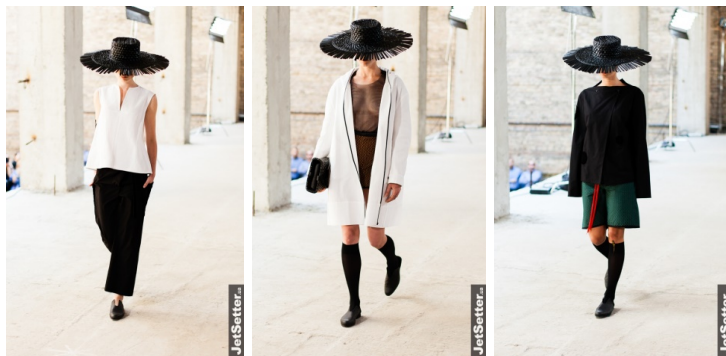

Рис. 4 Моделі колекції «Wantit» сезону весна-літо 2017

Окрім костюмних ансамблів, Т. Возіанов експериментує і з іншими складовими одягу. Так, у колекції 2015 р. він запропонував низку авангардних головних уборів – шапки-«ковпаки», шапки з «вушками», з «ріжками», з «короною». Ця ідея мала подальший розвиток у оригінальних яскравих головних уборах-пуховиках зимової колекції 2017 р., прототипами яких стали хустки та очіпки українського народного вбрання XVIII–XIX ст. Вони контрастували із стриманою, «земляною» гамою одягових ансамблів, яка символізувала зимовий сільський простір, адже колекція, показана у лютому 2017 р., була присвячена гоголевському «Вію», де основна дія відбувається у сільській церкві. Примітою показу стала участь представниці сучасної фешн-індустрії Олександри Кутас із Дніпра, яка є відомою моделлю на візку. Прикута до візку з дитинства, Олександра з 2015 р. залучається до показів моди та інших фешн заходів за кордоном – у Європі та Америці. На показі Т. Возіанова, вона виконала роль слов'янського чудовиська Вія.

Висновки. У колекціях Т. Возіанова присутня відпрацьована ним, індивідуальна, впізнавана стилістика та образність, що існують як бренд *vozianov*. Дизайнер, який не отримав спеціальної освіти, але чутливий до потреб споживацької аудиторії, створює образи, які виникають поза канонами традиційної моди і поза норм, прописаних в підручниках з проектування та моделювання одягу. Йому притаманне розуміння інтересу публіки до незвичних форм костюма та все більшого прагнення споживачів до надсучасного способу самовираження через систему образ-імідж, неможливу без вибору певного одягу. Руйнуючи сталі уявлення про формування образу та іміджу, Т. Возіанов пропонує нові дизайн-ідеї в поєднанні з філософськими концепціями, намагаючись щоразу продемонструвати нову інтерпретацію обраного ним напрямку фешн-творчості. Звернення до теорії та живопису Казимира Малевича, перетворило проектну діяльність Возіанова на новітню, надактуальну концептуальність у виразі творчої думки, підтвердило ідею мінімалізму, геометризму, лаконічності форм в сучасній моді. На тлі звернення багатьох вітчизняних та зарубіжних дизайнерів до спадку Малевича, Т. Возіанов переосмислив його доробок не тільки через систему образів, а й як прийом, керівництво для дії, «супрематизм у розвитку», включно із чіткою

графічною лінійністю, овалоподібними та трапецієподібними силуетами, вишуканими за тоном «живописними» плямами, що стали провідними елементами стилістики Возіанова-дизайнера.

Пошуки нових форм та технологій в сучасному дизайні, відповідно до пріоритетів привертання уваги до дизайнера як митця, виявляють постать Возіанова як винахідника нових тем, а разом з тим, нової стилістики та образності. Його проектування колекцій модного одягу спрямоване на демонстрацію певної авторської концепції, прагнення висловити через моделі одягу своє ставлення до світу, висловити власну думку та почуття. У цьому – принципова позиція дизайнера, яка наближає його творчість до рівня мистецтва і попри завдання суто промислового виробництва, до ексклюзиву та неповторності виробів за межами «ужитковості». У подоланні «механічного» перегляду моделей він віддає перевагу перфомансу, філософській виставі, мистецькому дійству, у яких виявляє себе змістовна частина тем та образів, які він презентує у власних колекціях. Образно-тематичний підтекст творчості Т. Возіанова ґрунтується на інтелектуально-аналітичній основі, що підсилюється креативністю – рисами, невід’ємними від магістральних напрямів сучасного дизайну.

Список використаних джерел

1. Возіанов Федор. Колекція «Малевич» [Електронний ресурс] // VOZIANOV [сайт]. – Київ, 2018 – Режим доступу: <http://vozianov.fashion/>. – Загл. с екрана. – Дата звернення 17.04.2018.
2. Возіанов Ф. ДНК стиля [Електронний ресурс] // Online Magazine [сайт]. – Режим доступу: <http://elegantnewyork.com/fedor-vozanov/>. – Загл. с екрана. – Дата звернення 17.04.2018.
3. Возіанов Федор [Електронний ресурс] // STYLEINSIDER [сайт]. – Київ, 2016 – Режим доступу: <http://styleinsider.com.ua/2016/03/vozanov/>. – Загл. с екрана. – Дата звернення 17.04.2018.
4. Возіанов Федор. История бренда [Електронний ресурс] // Ukraine Couture. Украинский портал о моде, дизайне и создании одежды [сайт]. – Київ, 2016 – Режим доступу: <http://ukraine-couture.com/index.php/modnye-imena/ukrainskie-dizajneru/item/voziyanov-fedor> – Загл. с екрана. – Дата звернення 17.04.2018.
5. Дизайнер Федір Возіанов: колекції [Електронний ресурс] // UKRAINIAN FASHION WEEK [сайт]. – Київ, 2016 – Режим доступу: <http://fashionweek.ua/brand/vozanov-51>. – Назва з екрану. – Дата звернення 17.04.2018.
6. Колекція «Супрематизм 2.0» Ф. Возіанов: что носить [Електронний ресурс] // Леди [сайт]. – Режим доступу: <http://lady.tsn.ua/moda/pisk-mody/platyaznaki-i-shapki-s-ushkami-fedor-vozanov-predstavil-svoyu-kollekciyu-531745.html>. – Загл. с екрана. – Дата звернення 17.04.2018.
7. Круговая порука. Колекція Vozanov осень-зима 16/17 [Електронний ресурс] // VOGUE. UA [сайт]. – Київ, 2016. – Режим доступу: <https://vogue.ua/article/fashion/brend/krugovaya-poruka-kollekciya-vozanov-osen-zima-16-17.html>. – Загл. с екрана. – Дата звернення 17.04.2018.

8. Коллекция «Wantit». Показ Vozianov s/s 17 [Електронний ресурс] // Jet Setter. Уа [сайт]. – Київ, 2016. – Режим доступа: <http://jetsetter.ua/stati/sobytie/pokaz-voztianov-ss-2017-18710.html>. – Загл с экрана. – Дата обращения 17.04.2018.
9. Казимир Малевич. Київський аспект. (Сесія 3) (відео) [Електронний ресурс] // YouTube [сайт]. – Київ, 2016– Режим доступа: <https://www.youtube.com/watch?v=ajRusGI1Sqw>. – Загл с экрана. – Дата обращения 17.04.2018.
10. Коропенко М.В. Дизайнер одягу Федір Возіанов: риси творчого шляху / М. В. Коропенко // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті. – Київ, 2013. – № 4. – С. 40–45
11. Картины Казимира Севериновича Малевича. Галерея. 1929–1931 [Електронний ресурс]. – Режим доступа : http://kazimirmalevich.ru/1929_2/. – Загл. с экрана. – Дата обращения 17.04.2018
12. Малевич К. Черный Квадрат / К Малевич. – Санкт-Петербург: Издательская группа «Лениздат», «Команда А», 2013. – 288 с.
13. Маркаде Жан- Клод. Малевич / Жан-Клод Маркаде – Київ: Родовід, 2013. – 304с.
14. 24 українських дизайнера, одяжку котрих носят за рубежом / Ф. Возіанов [Електронний ресурс] // 24 канал [сайт]. – Київ, 2015. – Режим доступа: https://24tv.ua/ru/24_ukrainskih_dizajnera_odezhdu_kotoryh_nosjat_za_rubezhom_n602376. – Загл с экрана. – Дата обращения 17.04.2018.

References

1. Vozianov, F. (2017). *Collection «Malevich»*, [online] Available at: <<http://voztianov.fashion//> > [Accessed 17.04.2018].
2. Elegant New York, (2016). Vozianov Fedor. “DNA of style”, [online] Available at: <<http://elegantnewyork.com/fedor-voztianov/> > [Accessed 17.04.2018].
3. Styleinsider (2016). Vozianov Fedor [online] Available at: <<http://styleinsider.com.ua/2016/03/voztianov/>> [Accessed 17.04.2018].
4. Ukraine Couture, Vozianov Fedor, [online] Available at: <<http://ukraine-couture.com/index.php/modnye-imena/ukrainskie-dizajneri/item/voztianov-fedor>> [Accessed 17.04.2018].
5. Ukrainian Fashion Week, Designer Fedir Vozianov. *Collections*, [online] Available at: <<http://fashionweek.ua/brand/voztianov-51>> [Accessed 17.04.2018].
6. Lady.tsn.ua (2015). *Collection «Suprematism 2.0» “F. Vozianov: what to wear”* [online] Available at: <<http://lady.tsn.ua/moda/pisk-mody/platyaznaki-i-shapki-s-ushkami-fedor-voztianov-predstavil-svoju-kollekciyu-531745.html>> [Accessed 17.04.2018].
7. Vogue.ua (2016). *Vozianov, “Conspiracy of silence”, collection f/w16/17*, [online] Available at: <<https://vogue.ua/article/fashion/brand/krugovaya-porukakollekciya-voztianov-osen-zima-16-17>> [Accessed 17.04.2018].
8. Jetsetter.ua (2016). *Vozianov, F., Collection «Wantit». s/s 17* [online] Available at: <<http://jetsetter.ua/stati/sobytie/pokaz-voztianov-ss-2017-18710.html>> [Accessed 17.04.2018].

9. YouTube (2016). NAVAA. Conference “Kazymyr Malevych. Kyiv aspect” (Session 3), [online] Available at: <<https://www.youtube.com/watch?v=ajRusGI1Sqw>> [Accessed 17.04.2018].

10. Koropenko, M. (2016). Fashion designer Fedor Voizanov: features of creative ways. *Tradyciji Ta Novaciji u Vyshhyj Arkhitekturno-Khudozhnij Osviti [Traditions and Innovations in Higher Architectural-Artistic Education]*, no.4, pp. 40–45.

11. Paintings by Kazymyr Malevych. *Gallery, 1929–1931*, [online] Available at: <http://kazimirmalevich.ru/1929_2/> [Accessed 17.04.2018].

12. Malevich K. (2013). *Black square*. Publishing group: «Lenizdat», «Komanda A».

13. Markade, Zh.-K. (2013). *Malevych*. Kyiv : Rodovid.

14. Channel 24. (2015). 24 ‘Ukrainian designers whose clothes are worn abroad’, [online] Available at: <https://24tv.ua/ru/24_ukrainskih_dizajnera_odez_hdu_kotoryh_nosjat_za_rubezhom_n602376> [Accessed 17.04.2018].

© Михайлова Р. Д., 2018

© Коропенко М. В., 2018

УДК 7.032:391.5

Міненко Оксана Анатоліївна
кандидат мистецтвознавства,
Комунальний вищий навчальний заклад
«Хортицька національна навчально-
реабілітаційна академія»,
Запоріжжя, Україна
oksana.ok986@gmail.com

АНТИЧНА ЗАЧІСКА В ІСТОРИКО-ХУДОЖНЬОМУ КОНТЕКСТІ ЕВОЛЮЦІЇ МОДИ

Метою статті є визначення особливостей розвитку античної зачіски в історико-художньому контексті розвитку світової моди як важливого елементу вбрання та складової іміджу людини. У статті висвітлюються особливості змін традиційних рис античної зачіски в різних історичних періодах відповідно до вимог часу. **Методи дослідження.** Для досягнення мети було проаналізовано науково-теоретичну, мистецтвознавчу і методичну літературу. А також були використані методи наукового пізнання: проблемно-хронологічний, конкретно-історичний, статистичний, описовий, логіко-аналітичний. **Наукова новизна.** Досліджується винайдення нових технологічних прийомів у формуванні зачісок та функціонуванні різних стилів, напрямків та смаків у сучасному перукарському мистецтві. **Висновки.** У процесі історичного розвитку традиційні риси античної зачіски як важливого елементу вбрання, складової іміджу людини, зазнали трансформації у відповідності зі